

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **I.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. R., advokátom so sídlom v B., proti odporcom **1/ J.**, bývajúcemu v T., **2/ E.**, bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. M., advokátkou so sídlom v T., **o zaplatenie 391 688,24 € (11 800 000 Sk)** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 9 C 330/2001, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 27. februára 2007 sp. zn. 24 Co 71/2006 a uzneseniu Okresného súdu Trnava zo 16. októbra 2006 č.k. 9 C 330/2001-204, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni 2/ do 3 dní náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní 56,09 € do rúk JUDr. M., advokátky so sídlom v T..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava uznesením zo 16. októbra 2006 č.k. 9 C 330/2001-204 zastavil konanie voči odporkyni 2/ a navrhovateľa zaviazal, aby jej do 3 dní zaplatil náhradu trov konania 108 542 Sk. Vychádzal z toho, že navrhovateľ sa v konaní domáhal uloženia povinnosti odporcom 1/ a 2/ zaplatiť mu sumu 11 800 000 Sk, ktorú požičal jeho právny predchodca (otec) obom odporcom na základe zmluvy o pôžičke z 1. februára 2001. Pohľadávka z tejto zmluvy bola zabezpečená záložnou zmluvou z 30. januára 2001, ktorou odporcovia 1/ a 2/ ako záložcovia založili im patriace nehnuteľnosti v katastrálnom území S. zapísané na liste vlastníctva č. X., ďalej v katastrálnom území L. zapísané na liste vlastníctva č. X. a v katastrálnom území S. zapísané na liste vlastníctva č. X.. Odporcovia 1/ a 2/ požičanú sumu po uplynutí dohodnutej doby nevrátili. Odporkyňa 2/ v priebehu celého konania popierala, že uzavrela zmluvu o pôžičke a pokiaľ ide o záložnú zmluvu, uvádzala, že ju uzavrela iba preto, lebo predmetné nehnuteľnosti boli v bezpodielovom spoluvlastníctve

oboch odporcov. Na pojednávaní 11. septembra 2006 vzal navrhovateľ návrh na začatie konania voči odporkyni 2/ späť s poukazom na zistenie, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov bolo zrušené rozhodnutím súdu. V súvislosti s tým navrhovateľ navrhol, aby pri rozhodovaní o trovách konania bol aplikovaný § 150 O.s.p., lebo záložnú zmluvu uzavreli obaja odporcovia (z čoho vyvodzoval predpoklad, že aj zmluvu o pôžičke uzavreli obaja odporcovia) a on až do uvedeného pojednávania nemohol mať vedomosť o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva odporcov. Súd prvého stupňa sa s týmto názorom navrhovateľa nestotožnil a dospel k záveru, že navrhovateľ zavinil zastavenie konania (§ 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.), pričom aplikácia § 150 O.s.p. neprichádzala do úvahy vzhľadom na absenciu dôvodu (či už procesnej alebo sociálnej povahy), ktorý by bol v zmysle tohto ustanovenia hodný osobitného zreteľa.

Krajský súd v Trnave uznesením z 27. februára 2007 sp. zn. 24 Co 71/2006 napadnuté uznesenie zmenil vo výroku o náhrade trov konania tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni 2/ do 3 dní náhradu trov prvostupňového konania 23 879 Sk. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Na odôvodnenie zmeňujúceho výroku uznesenia uviedol, že navrhovateľ pri podávaní návrhu na začatie konania nemohol mať vedomosť o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva manželov (odporcov) rozhodnutím súdu. Na druhej strane ale navrhovateľ nevzal späť návrh na začatie konania voči odporkyni 2/ hneď po zistení, že došlo k zrušeniu bezpodielového spoluvlastníctva odporcov (t.j. už na súdnom pojednávaní 24. mája 2006), ale až na pojednávaní 11. septembra 2006, preto odporkyni 2/ patrí náhrada trov vzniknutých v súvislosti so súdnymi pojednávaniami 24. mája 2006 a 11. septembra 2006. Výšku týchto trov vyčíslil sumou 23 879 Sk.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu navrhovateľa napadol uvedené uznesenia vo výrokoch zaväzujúcich navrhovateľa zaplatiť odporkyni 2/ náhradu trov konania mimoriadnym dovolaním, ktorým žiadal tieto rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie. V mimoriadnom dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. námietkou, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Uviedol, že návrh na začatie konania bol dôvodne podaný voči obom odporcom a rovnako dôvodne bol založený na predpoklade, že spor sa týka bezpodielového spoluvlastníctva týchto odporcov (manželov), lebo aj záložnú zmluvu uzavreli obaja odporcovia. Navrhovateľ pri podaní návrhu na začatie konania nemohol mať vedomosť, že ich bezpodielové spoluvlastníctvo bolo zrušené rozhodnutím súdu. O tejto

skutočnosti sa na súde dozvedel až 24. mája 2006, keďže sa ale v uvedený deň nekonalo pojednávanie (bolo odročené z dôvodu neprítomnosti odporcu 1/), vzal navrhovateľ návrh na začatie konania voči odporkyni 2/ späť na najbližšom súdnom pojednávaní, t.j. 11. septembra 2006. V danej procesnej situácii preto súdy nemali aplikovať § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., ale buď § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p. alebo § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Navrhovateľ sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi tohto opravného prostriedku.

Odporkyňa 2/ v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky žiadala zamietnuť tento opravný prostriedok ako neopodstatnený. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je správne, avšak v tom zmysle, že ním bola neodôvodnene krátená výška trov, ktorú jej priznal súd prvého stupňa. V danom prípade navrhovateľa jednoznačne zaťažuje povinnosť zaplatiť odporkyni 2/ náhradu trov konania v zmysle § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., pričom nebolo vôbec významné, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (odporcov) bolo zrušené rozhodnutím súdu a kedy sa o tom navrhovateľ dozvedel – od začiatku konania totiž opakovane poukazovala na to, že neuzavrela zmluvu o pôžičke, z ktorej navrhovateľ vyvodzoval nárok na zaplatenie 11 800 000 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v ustanovení § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám

uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky namieta, že rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov spočívajú vo výroku o náhrade trov konania na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Otázka zavinenia zastavenia konania má pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa vyššie uvedeného ustanovenia osobitný význam – pokiaľ totiž účastník konania zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, súd prizná ostatným účastníkom konania (druhej procesnej strane) náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie ich práva. Vo všeobecnosti zavinenie toho, že konanie muselo byť zastavené, môže spočívať v rozmanitých okolnostiach, napríklad v tom, že účastník podal návrh na začatie konania vo veci, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté alebo že podal návrh proti tomu, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania alebo že vzal návrh na začatie konania späť. Pri riešení otázky, či účastník konania zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, treba vychádzať výlučne z procesného hľadiska a so zreteľom na procesný výsledok.

O prípad zavinenia zastavenia konania v zmysle § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. nejde vtedy, ak dôvodom pre zastavenie konania bolo späťvzatie takého návrhu, ktorý bol podaný dôvodne a navrhovateľ ho vzal späť len so zreteľom na správanie odporcu (spočívajúce napríklad v tom, že odporca až na základe proti nemu smerujúceho návrhu pristúpil k splneniu povinnosti označenej v návrhu); v takom prípade sa uplatní ustanovenie § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.

Ak nie je daný dôvod pre postup podľa § 146 ods. 2 O.s.p., platí, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pokiaľ bolo zastavené (§ 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V prejednávanej veci navrhovateľ podal návrh na začatie konania proti odporcovi 1/ a odporkyňi 2/. Tento návrh vzal voči odporkyňi 2/ v celom rozsahu späť a súd preto konanie voči nej zastavil (§ 96 ods. 1 O.s.p.). Zo spisu vyplýva, že dôvodom pre späťvzatie návrhu voči odporkyňi 2/ nebolo žiadne správanie odporkyne 2/ (odôvodňujúce aplikáciu § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.), ale okolnosť výlučne na strane navrhovateľa – to, že sám dospel k názoru, že jeho návrh nemá smerovať proti odporkyňi 2/. Z rozhodujúceho hľadiska – hľadiska procesného výsledku – je preto nepochybné, že zastavenie konania voči odporkyňi 2/ zaviniel navrhovateľ (§ 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.). Po ustálení tohto (procesného) zavinenia navrhovateľa nebolo pri rozhodovaní o náhrade trov konania významné, či k svojmu názoru (že návrh nemá smerovať voči odporkyňi 2/) dospel na základe zistenia, že odporkyňa 2/ neuzavrela zmluvu o pôžičke alebo na základe poznatku, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov bolo v prípade odporcov zrušené rozhodnutím súdu.

Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd nestotožňuje s názorom generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že v danom prípade malo byť aplikované buď ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., alebo § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p.) neopodstatnene podané mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 148a ods. 2 O.s.p. povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Uvedené ustanovenie v súlade s princípom zodpovednosti za výsledok umožňuje, aby v prípade neúspešného mimoriadneho dovolania sa uložila povinnosť nahradiť trovy konania pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky účastníkovi konania, ktorý podal podnet na mimoriadne dovolanie, a dovolací súd toto mimoriadne dovolanie zamietol. Podnet v danom prípade podal navrhovateľ. Odporkyňa 2/ v konaní o mimoriadnom dovolaní uplatnila náhradu trov tohto konania vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu z 13. júna 2008. Dovolací súd v súlade so

zaužívanou praxou vzal na zreteľ, že právna zástupkyňa odporkyne 2/ zastupovala túto účastníčku už v konaní pred súdmi nižších stupňov. Odporkyňa 2/ priznal náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní spočívajúcu v odmene advokátky za 1 úkon právnej služby, ktorú jej poskytla vypracovaním vyjadrenia k mimoriadnemu dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb – ďalej len „vyhláška“). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby vyčíslil vo výške 49,79 € (§ 14f ods. 1 vyhlášky), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. vo výške 6,30 €) predstavuje spolu 56,09 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. marca 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková